

I biografen d. 14. okt. Kl.19.00

2 t 37 min., 130,- kr

TOSCA – sæson 2024-25

Akt 1 - I Attavanti kapellet i kirken Sant 'Andrea della Valle.

Den undslupne politiske fange Angelotti kommer ind i kirken for at skjule sig. Snart kommer maleren Mario Cavaradossi for at arbejde på sit nye portræt af Maria Magdalene, inspireret af Angelottis søsters ansigt, hvem Mario har set, men ikke kender. Han har en miniature af sangeren Floria Tosca og sammenligner maleriets lyse hår med Toscas mørke. Angelotti kommer frem, men Mario opfordrer ham til at skjule sig igen, da de hører Tosca nærme sig. Tosca, altid jaloux overfor sin elsker Mario, beder og minder ham om deres planlagte møde i hans villa den samme aften. Tosca genkender derefter ansigtet i billedet - Angelotti søster! Hun bliver igen jaloux, men Mario undertrykker hendes jalousi. Efter at hun har forladt kapellet, kommer Angelotti frem igen - men kanonild høres, hvilket indikerer, at Angelottis flugt er blevet opdaget. De to mænd skynder sig til Marios villa. Sakristanen kommer ind med kordrenge, begejstret for deres præstationer i et Te Deum. Der bliver stille, da chefen for det hemmelige politi, Baron Scarpia, træder ind på jagt efter Angelotti. Tosca kommer tilbage i håb om at se Mario igen, men bliver mødt af Scarpia, der viser hende en vifte der bærer Attavantis mærke, hvilket uddyber hendes mistanke om, at hendes elsker har været utro. Tosca stormer væk, og Scarpia sender sine mænd ud for at følge efter hende. Han sværger, at han vil have hende i sin magt.

Akt 2 - Farnese Paladset

Scarpia glæder sig til, at Tosca bliver hans. Spionen Spoletta vender tilbage. Han var ude af stand til at finde Angelotti, så han bringer Mario til forhør. Tosca høres synge ved en galla nedenunder. Hun kommer ind i rummet, ligesom Mario hales til torturkammeret, hvor det hemmelige politi håber at bryde hans tavshed. Marios skrig og Scarpias afhøring nedbryder Tosca beslutsomhed, og hun afslører, hvor Angelotti gemmer sig. Mario indser, at Tosca har forrådt Angelotti. En anden af Scarpias mænd kommer tilstede og rapporterer (fejlagtigt), at Napoleon har vundet slaget ved Marengo - et nederlag for Scarpias side. Mario udbryder i jubel, men føres til fængslet. Scarpia genoptager sin aftensmad og foreslår Tosca, at hun skal hengive sig til ham i bytte for sin elskers liv. Tosca skubber ham væk mens hun beklager sin skæbne til Gud.

Scarpia gør forsøg på tilnærmelser, men de bliver afbrudt af Spoletta – Angelotti har dræbt sig selv. Tosca accepterer Scarpias forslag. Han beordrer en fake henrettelse af Mario - "a la Palmieri," som han siger han til Spoletta, der forstår vinket. Så snart Scarpia har udarbejdet et skriftligt frit lejde for de elskende, dræber Tosca ham med en kniv. Hun beder for ham og vrider dokumentet fra den døde Scarpia.

Akt 3 - Kastel Sant 'Angelo

Mario afventer sin henrettelse. Han forsøger at bestikke en vagt til at give Tosca et afskedsbrev, men snart kommer Tosca selv tilstede og overbringer ham den gode nyhed. De glæder sig over deres nyfundne frihed. Tosca giver Mario en lektion i,

hvordan man dør overbevisende ved skydning. Henrettelsespeletonen kommer og skyder Mario. Da soldaterne er gået, opfordrer Tosca Mario til at rejse sig, så de kan skynde sig væk. Da han ikke bevæger sig, indser hun, at hun er blevet narret af Scarpia - kuglerne var virkelige. Spoletta kommer for at anholde Tosca for mordet på Scarpia, men Tosca råber, at hun vil møde Scarpia foran Gud, og springer i døden.

Giacomo Puccinis (1858-1924) Med Tosca vendte Giacomo Puccini tilbage til den reneste tragedie, med fokus på den voldsomme og tragiske undergang for de tre hovedpersoner. Tosca er en meget fokuseret opera, koncentreret omkring de komplekse og fuldt udviklede psykologier for de tre hovedpersoner. Puccini har kunstfærdigt udformet den jalousi, ængstelse og fortvivlelse der opstår i den fortryllende Floria Tosca.

Puccinis orkestrering viser stærk indflydelse fra Verdi og endda Wagner. Den tilpasses specifikke orkestrale konfigurationer og orkesterfarver til det dramatiske øjeblikks krav. Hans operaer opviser en enestående beherskelse af orkestrets farver og en særlig evne til at skabe atmosfære gennem orkestret.

Puccinis værkers struktur er bemærkelsesværdig. Selv om det i et vist omfang er muligt at opdele hans operaer i arier eller "numre" (som hos Verdi), fremviser hans partiturer generelt et stærkt konstant gennemløb, måske endnu et udtryk for Wagners indflydelse. Som Wagner anvendte Puccini ledemotiver i forbindelse med roller og følelser. Dette er tydeligst i *Tosca*, hvor de tre akkorder, der markerer indledningen på operaen, bruges i forbindelse med Scarpia: Det nedadgående messingmotiv (*vivacissimo con violenza*) er forbundet med det diktatoriske regime i Rom. Klarest er det med Angelotti, et af regimets ofre. Harpearpeggio'en i forbindelse med Toscas entré og arien *Vissi d'arte* (Toscas bøn) symboliserer Toscas religiøse følelser. Den stigende-faldende klarinetskala angiver Marios lidelse og hans kærlighed til Tosca.

I modsætning til Wagner er Puccinis motiver statiske. Hvor Wagners motiver udvikler sig til mere komplicerede figurer i samklang med personernes udvikling, forbliver Puccinis uændrede operaen igennem. Puccini var ikke interesseret i politik. Hans store hang til cigaretter var medvirkende til den cancer, der tog livet af ham.

Pullitzervinder og musikkritiker Lloyd Schwartz sammenfattede Puccini således:

"Er det muligt for et kunstværk at synes både helt oprigtigt i sine hensigter og samtidig falsk og manipulerende? Puccini byggede en stor karriere på disse modsætninger. Men han beundres, fordi han gjorde det både så skamløst og så dygtigt. Hvordan kan man klage over en komponist, hvis musik er så ubønhørligt mindeværdig, selv – måske især – når den er mest sukkersød?"

Originalplakat af Adolfo Hohenstein til premieren af *Tosca* i 1900.

Uropført Rom 1900.
Det Kongelige Teater 1910.